

**L'EVOLUCIÓ POLÍTICA A
L'AJUNTAMENT DE LLORITO DES
DE LA DEMOCRÀCIA FINS A
L'ACTUALITAT**

Guillem Magí Pastor Ferrer

Aquesta comunicació pretén mostrar l'evolució de la política municipal a l'Ajuntament de Llorito, mitjançant l'anàlisi dels resultats electorals des de la democràcia fins a l'actualitat.

En primer lloc, abans d'analitzar els resultats de les eleccions i la seva evolució s'han de tenir en compte les peculiaritats pròpies de la política municipal, encara mes quan aquesta es desenvolupa a un poble com Llorito, que fins fa prop d'uns anys no superava els mil habitants.

En aquest tipus de política, el factor de proximitat i de coneixement del candidat juga un paper fonamental en el resultat del procés electoral. Un important nombre d'electors escull un candidat o altre en funció dels seus atributs personals i no tant perquè aquest representi unes determinades sigles.

Fins i tot, en algunes ocasions les persones que integren la llista electoral d'un determinat partit ho fan com a independents, com Arnau Mateu i altres persones de la candidatura de Unió Mallorquina en les passades eleccions de 2003.

Finalment, s'ha d'entendre que el polític llorità no és un polític a l'ús, o almenys una persona dedicada únicament i exclusivament a la política. A banda de la seva tasca com a representant dels lloritans i lloritanes, tant regidors com batlles realitzen altres treballs, ja siguin en el sector públic o privat.

Els processos electorals

Eleccions municipals de 1979

En les primeres eleccions democràtiques després de la dictadura, la formació política que aconseguí un major nombre de vots fou la Candidatura Independent Lloritana.

El tres candidats a la batllia foren Arnau Mateu de la Candidatura Independent Lloritana, Rafel Beltran de Unió de Centre Democràtic i Miquel Coll Bibiloni de Coalició Democràtica.

El resultat de les eleccions fou el següent (cens electoral de 680 persones):

- CILL-Candidatura Independent Lloritana: 229 vots
- UCD-Unió de Centre Democràtic: 201 vots
- CD-Coalició Democràtica: 59 vots

La mínima diferència de vots entre la primera força, la Candidatura Independent Lloritana, i la segona, Unió de Centre Democràtic, provocà un empat tècnic entre les dues formacions. La tercera força política fou Coalició Democràtica, encara que allunyada en nombre de vots de les altres dues formacions. En aquestes eleccions, el Consistori llorità fou integrat per set regidors, dels quals tres foren per a la Candidatura Independent Lloritana, tres per Unió de Centre Democràtic i un per Coalició Democràtica.

Ja en la votació per escollir el batlle, Arnau Mateu de la Candidatura Independent Lloritana aconseguí el recolzament dels membres del seu partit i de Miquel Coll Bibiloni de Coalició Democràtica. Gràcies al suport de Miquel Coll Bibiloni, Arnau fou elegit batlle amb quatre vots, per davant del candidat de Unió de Centre Democràtic, Rafel Beltran, amb tres vots.

Eleccions municipals de 1983

La Candidatura Independent Lloritana encapçalada per Arnau Mateu fou la formació amb un major nombre de vots. Tot i això, Arnau no continuaria a la batllia de l'Ajuntament, ja que el seu lloc fou ocupat per Miquel Coll Real de la coalició Aliança Popular-Partit Demòcrata Popular-Unió Liberal.

En aquestes segones eleccions Arnau Mateu repetí com a cap de llista de la Candidatura Independent Lloritana, Maria Vanrell es presentà a la batllia amb Unió Mallorquina i Miquel Coll Real fou el candidat de la coalició AP-PDP-UL.

El resultat de les eleccions fou el següent (cens electoral de 674 persones):

- CILL-Candidatura Independent Lloritana: 230 vots
- UM-Unió Mallorquina: 170 vots
- AP-PDP-UL-Aliança Popular-Partit Demòcrata Popular-Unió Liberal: 126 vots

Els independents lloritans sumaren un vot més que en les passades eleccions i passaren de 229 vots a 230. Unió Mallorquina en la seva primera participació aconseguí 170 vots i la coalició AP-PDP-UL sumà 126 vots.

Amb aquests resultats, la Candidatura Independent Lloritana aconseguí tres regidors, per dos de Unió Mallorquina i també dos de la coalició Aliança Popular-Partit Demòcrata Popular-Unió Liberal.

Així doncs, qualsevol de les tres formacions podia optar a formar govern. Finalment, el candidat amb un menor nombre de vots, Miquel Coll Real, de la coalició Aliança Popular-Partit Demòcrata Popular-Unió Liberal aconseguí el recolzament de la Candidatura Independent Lloritana i fou anomenat batlle per cinc vots a favor, per davant dels dos vots de Maria Vanrell de Unió Mallorquina.

Eleccions municipals de 1987

Per tercera ocasió consecutiva, la Candidatura Independent Lloritana aconseguí el major nombre de vots en les eleccions de 1987, de nou amb Arnau Mateu com a candidat a la batllia.

Un aspecte que cal destacar en aquestes eleccions és el gran nombre de formacions que es presentaren, fins a cinc, en un poble on el cens electoral no superava les 700 persones. A més, per primera ocasió el Partit Socialista Obrer Espanyol també fou present en dites eleccions.

Les candidatures foren encapçalades per Arnau Mateu de la Candidatura Independent Lloritana, per Maria Vanrell de Unió Mallorquina, per Antoni Niell del Partit Demòcrata Popular, per Vicente Tejedor de la coalició Aliança Popular-Partit Liberal i per Joan Bonet del Partit Socialista Obrer Espanyol.

El resultat d'aquestes eleccions fou el següent (cens electoral de 681 persones):

- CILL-Candidatura Independent Lloritana: 225 vots
- UM- Unió Mallorquina: 150 vots
- PDP- Partit Demòcrata Popular: 59 vots
- AP-PL- Aliança Popular-Partit Liberal: 53 vots
- PSOE- Partit Socialista Obrer Espanyol: 44 vots

La Candidatura Independent Lloritana, tot i ser la força més votada, va perdre quatre vots respecte a

les anteriors eleccions de 1983. Unió Mallorca també va perdre vots, un total de vint. Mentre, la resta de formacions: Partit Demòcrata Popular, coalició Aliança Popular-Partit Liberal i Partit Socialista Obrer Espanyol aconseguiren al voltant d'una cinquantena de vots cadascun.

Gràcies a aquests resultats, la Candidatura Independent Lloritana assolí quatre regidors, seguit per Unió Mallorca amb dos i el Partit Demòcrata Popular amb un sol regidor. Pel que fa a la resta de formacions, ni la coalició Aliança Popular-Partit Liberal, ni el Partit Socialista Obrer Espanyol aconseguiren el nombre de vots suficients per formar part del Consistori Llorità.

En un fet insòlit, els set regidors elegits en les eleccions escolliren a Arnau Mateu com a batlle. Per primera i única ocasió fins al moment, el batlle de Llorito fou elegit per a la totalitat dels regidors que integraren l'Ajuntament.

Eleccions municipals de 1991

En les primeres eleccions de la dècada dels noranta, la Candidatura Independent Lloritana aconseguí, una vegada més, la victòria electoral, també amb Arnau Mateu com a cap de llista.

La principal novetat d'aquestes eleccions fou la reducció en el nombre de candidatures. Si el 1987 es presentaren cinc candidatures, només quatre anys més tard, el nombre es reduí fins a tres, tot i que el Partit Popular i Unió Mallorca es presentaren en coalició.

La Candidatura Independent Lloritana fou encapçalada per Arnau Mateu, la coalició Partit Popular-Unió Mallorca per Maria Vanrell i el Partit Socialista Obrer Espanyol per Joan Bonet.

El resultat d'aquestes eleccions fou el següent (cens electoral de 668 persones):

- CILL-Candidatura Independent Lloritana: 343 vots
- PP-UM-Partit Popular- Unió Mallorca: 180 vots
- PSOE- Partit Socialista Obrer Espanyol: 33 vots

La victòria en les eleccions fou per la Candidatura Independent Lloritana, amb una àmplia avantatge sobre la coalició conservadora formada pel Partit Popular i Unió Mallorca. El Partit Socialista Obrer Espanyol fou la tercera força amb només 33 vots.

Les dades electorals ens mostren un important increment de vots en la Candidatura Independent Lloritana, que augmentà més d'un vint per cent el nombre de vots obtinguts en les passades eleccions. La coalició Partit Popular-Unió Mallorca amb 180 vots fou la segona força més votada. Finalment, el Partit Socialista Obrer Espanyol només pogué aconseguir 33 vots, onze vots menys que en les eleccions anteriors.

Amb aquests resultats, la Candidatura Independent Lloritana aconseguí cinc regidors, per només dos de la coalició Partit Popular-Unió Mallorca. Com en les anteriors eleccions, el Partit Socialista Obrer Espanyol no obtingué el nombre de vots mínim per aconseguir representació en el Consistori.

Arnau Mateu fou anomenat batlle gràcies al recolzament dels membres del seu partit amb cinc vots, per davant dels dos vots de la candidata de Unió Mallorca Maria Vanrell.

Eleccions municipals de 1995

Després de dues legislatures de govern de la Candidatura Independent Lloritana, el Partit Popular

aconseguí la victòria electoral en les eleccions municipals de 1995.

Els tres caps de llista en aquestes eleccions foren Joan Jaume del Partit Popular, Maria Vanrell de Unió Mallorquina i Felip Munar del PSM-Entesa Nacionalista. Tant Joan Jaume com Felip Munar formaren part dels governs de la Candidatura Independent Lloritana en passades legislatures. Fins i tot, Joan Jaume fou el primer tinent de batlle en l'anterior legislatura.

El resultat d'aquestes eleccions fou els següents (cens electoral de 666 persones):

- PP-Partit Popular: 257 vots
- UM-Unió Mallorquina: 195 vots
- PSM-Entesa Nacionalista: 104 vots

La desaparició de la Candidatura Independent Lloritana provocà força canvis en la escena política municipal. El Partit Popular, que es presentà en coalició en les passades eleccions i que el 1987 només havia aconseguit 53 vots, aconseguí el major nombre de vots superant a Unió Mallorquina. El partit encapçalat per Maria Vanrell sumà 195 vots, 45 més que el 1987, mentre que el PSM-Entesa Nacionalista aconseguí un centenar de vots en la seva primera aparició en les eleccions municipals de Llorito.

Tot i que el Partit Popular superà amb més de 50 vots a Unió Mallorquina, el partit encapçalat per Joan Jaume no aconseguí un major nombre de regidors. Així doncs, dels set regidors que conformaren el Consistori llorità, tres foren pel Partit Popular, tres per Unió Mallorquina i un pel PSM-Entesa Nacionalista.

Finalment, Joan Jaume del Partit Popular fou elegit batlle amb els tres vots favorables dels membres del seu partit, per davant de la candidata de Unió Mallorquina, Maria Vanrell, també amb tres vots. El representat del PSM-Entesa Nacionalista, Felip Munar, es va abstenir en aquesta votació.

Eleccions municipals de 1999

El Partit Popular encapçalat per Joan Jaume sumà una nova victòria electoral, ampliant la seva avantatge sobre Unió Mallorquina, que també repetí com a la segona formació amb més vots.

Com en les passades eleccions, es presentaren el Partit Popular, Unió Mallorquina i PSM-Entesa Nacionalista. El batlle Joan Jaume repetí al capdavant de la llista popular, mentre que Joan Oliver i Miquel Ramis encapçalaren, ambdós per primera vegada, la llistes de Unió Mallorquina i PSM-Entesa Nacionalista respectivament.

El resultat d'aquestes eleccions fou el següent (cens electoral de 752 persones):

- PP-Partit Popular: 338 vots
- UM-Unió Mallorquina: 140 vots
- PSM-Entesa Nacionalista: 130 vots

En els resultats cal destacar l'augment del Partit Popular, sobretot en detriment de Unió Mallorquina. El partit de Joan Jaume augmentà quasi un centenar de vots, de 257 a 338. Mentre, Unió Mallorquina passà de 195 vots a 140. Finalment, el PSM-Entesa Nacionalista també augmentà el seu nombre de vots, encara que més lleugerament, de 104 vots a 130.

El Partit Popular reedità la seva victòria del 1995 i per primera vegada obtingué la majoria absoluta amb quatre regidors, per només dos de Unió Mallorquina i un del PSM-Entesa Nacionalista.

Així doncs, Joan Jaume fou anomenat batlle amb els quatre vots dels membres del seu partit, per davant de Joan Oliver amb dos i Miquel Ramis amb un.

Eleccions municipals de 2003

Per tercera ocasió consecutiva, el Partit Popular tornà a guanyar les eleccions, de nou amb Joan Jaume com a cap de llista. En aquesta ocasió, el partit conservador aconseguí també la majoria absoluta, un altre vegada per davant de Unió Mallorca.

Les darreres eleccions presentaren força novetats en el panorama polític local. En primer lloc el retorn del Partit Socialista Obrer Espanyol de la ma de Sebastià Amengual, qui entre 1987-1991 fou el segon tinent de batlle del govern de la Candidatura Independent Lloritana. A més, Arnau Mateu batlle en les legislatures de 1979-1983, 1987-1991 i 1991-1995 i tinent de batlle entre 1983-1987 es tornà a presentar com a candidat a la batllia amb Unió Mallorca, encara que com independent.

Els caps de llista foren Joan Jaume del Partit Popular, Arnau Mateu de Unió Mallorca (com independent), Miquel Ramis del PSM-Entesa Nacionalista i Sebastià Amengual del Partit Socialista Obrer Espanyol.

El resultat d'aquestes eleccions fou el següent (cens electoral de 847 persones):

- PP-Partit Popular: 339 vots
- UM-Unió Mallorca: 181 vots
- PSM-EN-PSM-Entesa Nacionalista: 100 vots
- PSOE-Partit Socialista Obrer Espanyol: 94 vots

El Partit Popular conservà la majoria absoluta, però tot i l'increment en el nombre de votants, tan sols augmentà en un vot els resultats de les eleccions de 1999. De la mateixa forma, tant Unió Mallorca com el PSM-Entesa Nacionalista mantingueren, amb petites oscil·lacions, el nombre de votants de les passades eleccions. Finalment, el PSOE aconseguí quasi un centenar de vots en el seu retorn, després de presentar-se en les eleccions de 1987 i 1991.

Pel que fa el nombre de representants, el Partit Popular assolí la majoria absoluta amb cinc regidors, per dos de Unió Mallorca, un del PSM-Entesa Nacionalista i un del Partit Socialista Obrer Espanyol. Degut a l'augment de població, el nombre de regidors augmentà de set a nou en aquestes eleccions.

Per tercera ocasió consecutiva Joan Jaume fou anomenat batlle de Llorito pels cinc vots favorables de la seva agrupació, seguit per Arnau Mateu amb dos vots i Miquel Ramis i Sebastià Amengual amb un vot cadascun.

Els batlles

Arnau Mateu Gelabert (1979-1983, 1987-1991, 1991-1995)

Arnau Mateu fou el primer batlle de la transició democràtica. En tres ocasions fou escollit com màxim representant del poble llorità, dues d'elles de forma consecutiva. La primera fou de 1979-1983, la segona de 1987-1991 i la tercera de 1991-1995. També fou el primer tinent de batlle en la legislatura de 1983-1987.

L'inici de la trajectòria política d'Arnau Mateu està lligada amb la formació de la Candidatura

Independent Lloritana, que formà conjuntament amb altres companys cap el 1979. La formació d'aquest partit s'ha d'entendre a l'inici de la transició, quan a alguns pobles de Mallorca, sobretot a la Part Forana, es crearen aquestes associacions políticament independents dels grans partits estatals o autonòmics.

Arnau Mateu deixà la política municipal per primera vegada el 1995, any en el qual també desapareixeria la Candidatura Independent Lloritana. L'any 2003 però, Arnau Mateu retornà a l'escena política lloritana com a cap de llista de Unió Mallorquina, això si, com independent.

En aquesta legislatura de 2003, per primera i de moment única ocasió en la seva vida política, Arnau Mateu no formaria part del govern.

Miquel Coll Real (1983-1987)

Miquel Coll es presentà a batlle en una única ocasió i aconseguí el seu propòsit. Això si, amb el recolzament d'Arnau Mateu i de la Candidatura Independent Lloritana. Un cop finalitzà el seu mandat, Miquel Coll abandonà de forma activa la política local.

Miquel Coll Real és fill de Miquel Coll Bibiloni, qui en les eleccions de 1979 es presentà com a cap de llista de Coalició Democràtica, aconseguint formar part del Consistori llorità. En la votació per escollir batlle, Miquel Coll Bibiloni votà favorablement a la candidatura d'Arnau Mateu i gràcies a aquest fet, Arnau fou escollit batlle de Llorito. Quatre anys més tard fou la Candidatura Independent Lloritana, amb Arnau al capdavant, qui recolzà a Miquel Coll Real com batlle.

Joan Jaume Ramis (1995-1999, 1999-2003, 2003-...)

La trajectòria de Joan Jaume s'inicià el 1979 amb Unió de Centre Democràtic. El 1983 Joan Jaume es presentà amb la coalició Aliança Popular-Partit Liberal. Es tornà a presentar el 1991 aquest cop amb la Candidatura Independent Lloritana. Finalment, el 1995, 1999 i 2003 fou el cap de llista del Partit Popular.

En la seva primera incursió en la política, Joan Jaume formà part de l'oposició amb Unió de Centre Democràtic. El 1983 s'integrà dins la llista de Aliança Popular-Partit Liberal, tot i que no aconseguí l'acte de regidor. Es tornà a presentar el 1991, aquest cop amb la Candidatura Independent Lloritana i fou anomenat el primer tinent de batlle.

Un cop l'agrupació lloritana desaparegué, Joan Jaume entrà a formar part del Partit Popular i en les eleccions municipals de 1995 es presentà per dita agrupació, aconseguint la victòria per davant de la candidata de Unió Mallorquina.

En les següents eleccions de 1999 i 2003, Joan Jaume aconseguí de nou la batllia. Sobretot cal destacar la victòria de 2003, quan s'enfronta a fins a tres candidatures, entre elles la de Unió Mallorquina, amb Arnau Mateu el capdavant.

Joan Jaume no és l'únic membre de la seva família amb inquietuds polítiques, ja que la seva germana Francesca formà part del govern i de la Candidatura Independent Lloritana, quan aquesta formació recolzà el govern de la coalició Aliança Popular-Partit Demòcrata Popular-Unió Liberal de 1983. L'altre germà del batlle, Felip, també dedica part del seu temps a la política, ja que actualment és el secretari d'organització de l'agrupació local del Partit Socialista Obrer Espanyol.

Conclusions

Un cop analitzats els resultats podem observar que una de les principals característiques dels processos electorals a Lloritó és la manca d'alternatives, ja que en set processos electorals, només tres persones i dos partits han accedit a la batllia.

Una altra característica relacionada amb l'anterior és la tendència dels candidats a repetir en les llistes electorals. Arnau Mateu ha encapçalat en quatre ocasions la Candidatura Independent Lloritana i una la de Unió Mallorca. Maria Vanrell de Unió Mallorca també ha estat candidata en quatre ocasions i Joan Jaume fins el moment ja s'ha presentat a tres processos electorals com el candidat del seu partit, el Partit Popular.

Altres particularitats de la política municipal lloritana són els governs per majoria absoluta. Només el 1984 i el 1995 el partit governant, el Partit Popular (el 1984 en coalició), no ho ha fet per majoria. La resta de legislatures, dues del Partit Popular i tres de la Candidatura Independent Lloritana han estat governades per majories.

El Partit Popular ha estat la formació que més cops ha accedit a la batllia, fins a quatre, i és també la formació que més cops s'ha presentat en coalició. El 1983 es presentaria conjuntament amb el Partit Demòcrata Popular i Unió Liberal. El 1987 amb el Partit Liberal i el 1991 amb Unió Mallorca.

Unió Mallorca és també una de les formacions amb una major trajectòria política en el poble de Lloritó. Maria Vanrell fou la primera candidata d'aquest partit, seguida per Joan Oliver i Arnau Mateu. L'agrupació ha estat la cap de l'oposició durant les legislatures de 1983-1987, 1987-1991, 1995-1999, 1999-2003 i la de 1991-1995, en coalició amb el Partit Popular.

L'alta participació en les eleccions municipals es mostra també un dels trets a destacar. Cal recordar que en força ocasions la participació en les eleccions ha superat el 80%, arribant aquesta fins el 86% a les eleccions de 2003.

Un altre tret característic de la política municipal lloritana és la manca de dones encapçalant les llistes electorals. Únicament Maria Vanrell el 1983, 1987, 1991 i 1995 ha estat el front d'una candidatura electoral, sempre amb Unió Mallorca, tot i que el 1991 el seu partit es presentà en coalició amb el Partit Popular.

Finalment, per acabar aquesta comunicació es necessari parlar d'una formació com la Candidatura Independent Lloritana, que tanta importància ha tengut en l'evolució de la política municipal, superant fins i tots els àmbits estrictament polítics.

Un clar exemple d'aquesta importància és la seva influència en les darreres eleccions de 2003, quan es presentaren fins a tres candidats que ja havien format part de la Candidatura Independent Lloritana. Aquests candidats foren Arnau Mateu per Unió Mallorca, Sebastià Amengual pel Partit Socialista Obrer Espanyol i l'actual batlle Joan Jaume pel Partit Popular.

La candidatura Independent Lloritana sorgí el 1979 i fou formada per persones sense una ideologia comuna, però si amb un mateixos objectius, la modernització i adaptació del poble als nous temps. Cal recordar que en les primeres eleccions democràtiques de 1979, alguns dels integrats de les llistes de Coalició Democràtica i de Unió de Centre Democràtic ja havien format part dels ajuntaments franquistes. En aquest sentit, la Candidatura Independent Lloritana es presentava com la principal llista del canvi, de l'alternativa i en definitiva, de la ruptura amb el passat més recent.

Quasi la totalitat de l'agrupació independent fou formada per joves del poble. Sense anar més lluny, Arnau Mateu fou el primer batlle de la democràcia amb aquesta candidatura amb només 25 anys.

Durant els primers anys dels governs formats per la Candidatura Independent Lloritana es varen construir la nova escola, el centre de salut, el poliesportiu, el centre per a la tercera edat... instal·lacions i infraestructures bàsiques avui en dia però del tot inexistents a Llorito un cop acabà la dictadura. Així doncs, el paper de la Candidatura Independent Lloritana fou clau en l'evolució i la modernització del poble.

El projecte arribà a la seva fi en la legislatura de 1995, quan els integrants de la formació decidiren que ja s'havien assolit els objectius pels quals fou creada la candidatura. Segons paraules d'Arnau Mateu, "s'havia acabat una època".

Bibliografia

CORTÈS I FORTEZA, Santiago. *70 anys d'història de Lloret de Vistalegre 1924-1994*. Ajuntament de Lloret de Vistalegre, 1995.

MUNAR I MUNAR, Felip. *Paraules i fets*. Ajuntament de Lloret de Vistalegre, 1995.

DIVERSOS AUTORS. *4 anys de gestió (1987-1991)*. Ajuntament de Lloret de Vistalegre.

Fonts

Arxiu Municipal de Lloret de Vistalegre.

JAUME, Joan, entrevista.

MATEU, Arnau, entrevista.

OLIVER, Joan, entrevista

<http://www.elecciones.mir.es> (01/10/2006)